

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۸/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

بررسی نیازهای اساسی نظریه ی ویلیام گلاسر بر روی سربازان بومی و غیر بومی شهرستان خاش

محمد اسدی^۱، محمد غیجی^۲

۱. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی بالینی موسسه ی آموزش عالی زند شیراز، ایران

۲. دکترای جغرافیا دانشگاه علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد تهران، ایران

Yoga.mohammad۶۸@gmail.com

چکیده

ویلیام گلاسر، موسس و نظریه پرداز موسسه ی انتخاب، در کتاب معروف خود، تیوری انتخاب، بیان میکند که همه ی انسانها دارای نیازهای اساسی هستند که او این نیازها را به ۵ دسته: نیاز به بقا، نیاز به آزادی، نیاز به تعلق، نیاز به قدرت، و نیاز به تفریح تقسیم میکند اما میزان این نیازهای اساسی در انسانهای مختلف، در شرایط و موقعیتهای مختلف، متفاوت است. هدف این پژوهش بررسی میزان نیازهای اساسی در سربازان بومی و غیر بومی شهرستان خاش است؛ به این منظور تعداد ۳۰ سرباز با میانگین سنی ۲۳.۴ که به صورت نمونه ی در دسترس در این پژوهش ما را یاری کردند در دو گروه بومی و غیر بومی از طریق پرسشنامه ی ۲۵ سوالی با لیکرت ۵ که به صورت کاغذی در اختیارشان قرار گرفته بود مورد بررسی قرار گرفتند سپس داده ها نمره گذاری و توسط نرم افزار SPSS ویرایش ۲۶ و توسط محققین مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج این پژوهش نشان دادند که نیاز به تفریح در سربازان بومی و نیاز به بقا در سربازان غیر بومی از شدت بیشتری برخوردار بودند. با توجه به این که منطقه ی خاش از مناطق محروم و مرزی ایران است تیم پژوهش احتمال می دهد که سربازان پس از مشاهده ی سربازان غیر بومی که از کلان شهرها با امکانات تفریحی فراوان به سربازی رفته اند پس از مقایسه این نیاز را در خود احساس میکنند.

کلمات کلیدی: نیازهای اساسی، سربازان بومی، سربازان غیر بومی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

دکتر ویلیام گلسر روان‌پزشک نامدار معاصر با ارائه «تئوری نوین انتخاب» در عرصه علوم رفتاری به «چرایی» و «چگونگی» انجام رفتار افراد پاسخ داده است. او گسترش دهنده نظریات دلبلیو ادواردز دمیینگ در زمینه واقعیت درمانی و نظریه انتخاب محسوب می‌شود. تئوری انتخاب توضیح می‌دهد که موجودات زنده چرا و چگونه رفتار می‌کنند. اساس «تئوری انتخاب» بر این اصل استوار است که تمامی انسان‌ها به سبب وجود پنج نیاز ژنتیک: بقا، عشق و احساس تعلق خاطر، قدرت، آزادی و تفریح، برانگیخته می‌شوند.

گلسر در کتاب تیوری انتخاب توضیح می‌دهد که اگر ما رفتارهای مؤثر و مسئولانه ای انتخاب کنیم، یعنی یاد بگیریم هم نیازهای خود را به خوبی برآورده کنیم و هم مانع برآوردن نیازهای دیگران نشویم؛ خشنود، کامیاب، شاداب و باطراوت خواهیم بود و همواره زندگی را به دلخواه خودمان به پیش خواهیم برد. او در کتابش به ده اصل بدیهی در تئوری انتخاب اشاره میکند

۱. تنها کسی که رفتارش را می‌توانیم کنترل کنیم خود ما هستیم.
۲. تنها چیزی که می‌توانیم به فرد دیگری بدهیم اطلاعات است.
۳. تمام مشکلات دامن‌دار و پایدار روانشناختی از مشکلات ارتباطی نشأت می‌گیرد.
۴. وجود این رابطه مشکل‌دار، همواره بخشی از زندگی کنونی ماست.
۵. آنچه در گذشته بر ما رفته است، بر شرایط کنونی ما اثری شگرف و غیرقابل انکار دارد. اما ما می‌توانیم نیازهای بنیادین خود را بطور مناسبی ارضاء نموده و برای ارضای آنها در آینده طرح و برنامه‌ریزی انجام دهیم.
۶. هر یک از ما یک جهان کیفی (دنیای مطلوب) خاص خود را در ذهن خویش دارد.
۷. تمام آنچه از ما سر می‌زند فقط یک رفتار است.
۸. تمام رفتارهای ما از یک کلیت برخوردار است که از چهار مؤلفه تشکیل شده است شامل: فکر، احساس، فیزیولوژی و عمل
۹. تمام رفتار کلی ما انتخاب شده است. ما بر عناصر و مؤلفه های فکر و عمل به صورت مستقیم کنترل داریم و بر بخش احساس و فیزیولوژی (احساسات جسمانی) به صورت غیر مستقیم، از طریق آنکه چگونه فکر یا عملی را انتخاب می‌کنیم، کنترل داریم.
۱۰. تمام رفتار کلی‌های ما به وسیله فعل یا اسم خاصی نام‌گذاری شده است و قابل شناسایی اند مثلاً افسردگی (اسم)، افسردگی کردن (فعل) یا ترس (اسم)، ترسیدن فعل.

تئوری انتخاب چیست؟ تئوری انتخاب به زبان ساده این نکته را می‌گوید: تنها کسی که قادر به کنترل رفتارش هستید، خودتان هستید. بر اساس تئوری انتخاب تمام رفتارهایی که ما در زندگی انجام می‌دهیم در پاسخ به پنج نیاز اساسی مان شکل گرفته است. اصل تئوری انتخاب بر اساس همین باور دکتر گلسر شکل گرفته است که تمام رفتارهای انسان در پاسخ و در راستای

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

ارضای پنج نیاز بنیادین است. از نظر دکتر گلسر همه انسان‌ها در نیازهایشان اشتراک دارند ولی شدت و ضعف این نیازها متفاوت است و همین تفاوت باعث پاسخ متفاوت به آن نیاز و در نهایت تفاوت در رفتارها و تصمیم‌های ما است. آنچه در طول زندگی برای ما اتفاق افتاده قطعاً در تعیین شخصیت و شرایط کنونی ما تاثیر گذار بوده، اما فقط می‌توانیم نیازهای اساسی خود را در لحظه‌ی حال برطرف کنیم و برای برطرف کردن آنها در آینده برنامه ریزی کنیم.

بر اساس تئوری انتخاب انسان با یک سری نیازها متولد میشود و در طول زندگی تمام تلاش و رفتارهای انسان برای برطرف کردن این نیازهاست. گلاسرها این نیازها را به پنج دسته تقسیم بندی میکنند. یک نیاز فیزیولوژیک و چهار نیاز روانشناختی.

قبل از اینکه به سراغ نیازها برویم شاید بهتر باشد دو نکته را در باره‌ی نیازها ذکر کنیم.

- همه‌ی افراد همه‌ی این پنج نیاز را دارند اما میزان شدت نیازها در افراد مختلف متفاوت است. این تفاوت در شدت نیاز باعث ظهور رفتارهای متفاوتی نیز میشود. در واقع شخصیتی که ما از افراد میشناسیم تحت تاثیر شدت این نیازهاست.
- میزان شدت نیازها را ژن‌ها تعیین میکنند. البته محیط در نحوه‌ی بروز رفتار انسان‌ها تاثیر گذار است اما میزان نیازها عموماً در طول زندگی تغییری نمیکند. در این باره در ادامه باز هم توضیحاتی خواهیم داد.
- بر خلاف مدل هرم نیازهای مازلو، برآوردن شدن این نیازها وابسته به نیازهای دیگر نیست. البته نه به این معنا که هیچ ارتباطی با هم و تاثیری بر هم ندارند. برای مثال برای برآورده شدن نیاز به تفریح، لزوماً واجب نیست که نیاز به آزادی‌تان برآورده شده باشد. (گلاسرها، ویلیام، ۱۳۸۵)

پنج نیاز اساسی در نظریه انتخاب

- نیاز به بقا و زنده ماندن
- نیاز به عشق (ارتباط)
- نیاز به قدرت (خودشکوفایی، ارزشمندی، عزت نفس)
- نیاز به آزادی
- نیاز به تفریح و سرگرمی

نیاز به بقا

نیاز به بقا همان نیاز بیولوژیکی است که باعث بقای ما و دیگرگونه‌ها روی زمین شده است. برای بقا و زنده ماندن ما به غذا، سرپناه، ایمنی و تولیدمثل نیازمندیم. نیاز به بقا در هرم مازلو نیز در پایین‌ترین قسمت هرم قرار دارد که گویای این موضوع است بدون توجه به این نیاز و پاسخگویی به آن امکان زنده ماندن و بقای نسل برای ما وجود نداشته و نخواهد داشت. تمام

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

طبیعت به دنبال زنده ماندن است. بقا یکی از قدرتمندترین نیروها و نیازهای طبیعت است. و انسان نیز از این قائله مستثنی نیست. انسان تلاش میکند زنده بماند. انسان برای زنده ماندن نیاز به غذا، خوراک، پوشاک، مسکن و امنیت دارد. نیاز جنسی نیز بخش مهمی از نیاز به بقاست چرا که انسان را به تولید مثل و بقای نسل بشر سوق میدهد. بخش زیادی از نیاز به بقا با پول برطرف میشود و از این رو پول نیز مولفه‌ی مهمی در این زمینه است.

توصیف عمومی: من فرد اهل ریسکی نیستم، من دوست دارم که وسایل و چیزها تمیز و مرتب شده باشند، تقریباً یک سبک زندگی معینی دارم، به سلامت خودم فکر می‌کنم، سعی می‌کنم که غذای سالم بخورم و به مقدار کافی ورزش و استراحت کنم، داشتن امنیت شغلی برایم اهمیت بسیار زیادی دارد و تلاش می‌کنم که برای دوران بازنشستگی خود پس‌انداز کنم، دوستان اعضای خانواده و همکاران به خوبی می‌دانند که من دقیقاً با نظم و ترتیب و قابل اعتماد هستم.

تعریف نیاز به بقا: میزان احتیاط در کارها، اجتناب از خطر و هوشیاری نسبت به آن، اهمیت مسائل مالی، اهمیت احساس ایمنی و امنیت خاطر، میزان نیاز جنسی

نیاز به عشق

نیاز به عشق و تعلق داشتن همان نیاز به ارتباط با دیگران است. ارتباط با اعضای خانواده، روابط عاشقانه، دوستان، گروه همکاران و حتی حیوانات خانگی است. نباید از نظر دور داشت که نیازهای پنج‌گانه در طول همدیگر نیستند! این به دو معنی است:

یک اینکه به صورت زنجیره‌وار به هم متصل هستند و اولی‌تری بر همدیگر ندارند، دو اینکه همه این پنج نیاز دارای اهمیت هستند و رجحانی بر هم ندارند.

در گذشته این باور غلط وجود داشت که نیاز به بقا تعیین‌کننده‌ترین نیاز است! اما تحقیقات روانشناسان و جامعه‌شناسان بارها اثبات کرده که انسان‌ها به نیاز به عشق واکنش بیش‌تری نشان می‌دهند و بسیاری از رفتارهای ما در پاسخ به این نیاز تعریف می‌شود. انسان نیاز دارد که دوست بدارد و دوست داشته شود. روابط دوستانه، فامیلی و عشقی همگی به ارضای این نیاز کمک میکنند. البته معمولاً چالش برانگیزترین روابط، روابط عشقی هستند. به طور کلی ارضای نیاز عشق و احساس تعلق کمی پیچیده‌تر از نیازهای دیگر است چرا که مستقیماً به حضور افراد دیگر نیاز دارد. و از آنجایی که کنترلی بر رفتار دیگران نداریم ساختن و حفظ چنین روابطی عموماً دشوار و چالش برانگیز هستند. بسیاری از کارهایی که روزانه انجام می‌دهیم برای ارضای نیاز به عشق است هرچند که ممکن است ظاهراً اینطور نشان ندهد. برای مثال یک دانش‌آموز ممکن است برای اینکه خانواده اش او را دوست داشته باشند خوب درس بخواند. انسان‌ها بزرگترین فداکاری‌هایشان را معمولاً برای ارضای نیاز به عشق انجام می‌دهند

توصیف عمومی: من فرد مردم‌داری هستم، روابط انسانی در درجه اول اهمیت برای من قرار دارد، مهرورزی و صمیمیت را دوست دارم، بیشتر اوقات به بهزیستی دوستان و خانواده خود فکر می‌کنم و دوست دارم که با آنها در تماس مداوم باشم. از بودن در محافل اجتماعی لذت می‌برم و بهترین زمان‌های مربوط به گذشته من لحظاتی است که با افراد دیگر بوده‌ام. در چشم دوستان، اعضای خانواده و همکاران من انسانی گرم، دل‌سوز، مهربان و همکاری‌کننده هستم.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

تعریف نیاز به احساس تعلق: عشق و محبت‌ورزی، نشان دادن احساس و عاطفه خود به دیگران، جستجوی صمیمیت، وقت و انرژی گذاشتن برای ارتباط خانوادگی، ایجاد و نگهداری دوستی، عضویت در گروه.

نیاز به قدرت

به نظر می‌رسد این نیاز امروزه بیش‌تر از هر وقت دیگری بر سرزبان‌ها افتاده است. توسعه فردی، خودشکوفایی، افزایش عزت نفس، ایجاد تغییر، احترام همه در زیرمجموعه نیاز به قدرت تعریف می‌شوند. گلاسار اعتقاد دارد، برخلاف نیازهای دیگر که میتوان آن‌ها را در حیوانات نیز مشاهده کرد، این نیاز مختص انسان هاست. افرادی که نیاز به قدرت بالایی دارند دوست دارند به عنوان افرادی مهم دیده شده و مورد احترام قرار گیرند. این افراد ترجیح میدهند دستور بدهند تا اینکه فرمان ببرند. پیشرفت و خودشکوفایی از مولفه‌های مهم این نیاز هستند. افراد با نیاز به قدرت بالا برای قوی تر شدن و بالاتر رفتن می‌جنگند. کنترل بیرونی از تاثیرات دیگر نیاز به قدرت است. افرادی که در بحث‌ها کوتاه می‌آیند و یا به نفع جمع کنار می‌روند و ترجیح میدهند که پیرو باشند تا پیش رو نیاز قدرت در آنها پایین است. از طرف دیگر پادشاهانی که دغدغه‌شان فتح کشور های دیگر بود احتمالاً نیاز به قدرت بسیار زیادی داشتند.

توصیف عمومی: من فردی پیشرفت مدارم، عاشق یادگیری و رشد شخصی و حرفه‌ای هستم، همواره اهدافی را برای خود تعیین می‌کنم، و اغلب به آنها می‌رسم یا حتی جلوتر از آنها پیش می‌روم. وقتی که به یک هدف دست می‌یابم، هدف دیگری را برای خود مشخص می‌کنم. اعتقاد دارم که مردم باید تمام تلاش خود را بکنند تا به موقعیت‌های خوب در زندگی خود دست یابند. من به رقابت‌های سالم علاقه دارم. به دستاوردهای خودم افتخار می‌کنم و اینکه گاهی از بابت آنها مورد تحسین قرار گیرم لذت می‌برم. از فرمان دادن و هدایت افراد لذت می‌برم. دوستان، اعضای خانواده و همکاران، به خاطر مهارت‌هایم، دستاوردهایم و انتظارات در حد بالای من، به من احترام می‌گذارند.

تعریف نیاز به قدرت و خودشکوفایی: دستیابی به هدف، پیشرفت، احساس کنترل داشتن بر اوضاع و شرایط، مهارت داشتن، اعتماد به خود داشتن، احساس افتخار، نفوذ بر دیگران داشتن، حس رقابت، رهرو داشتن، الگو بودن و مورد پیروی قرار گرفتن

نیاز به آزادی

آزادی در انتخاب و دسترسی به امکانات متعدد در انتخاب کردن از نیازهای بنیادین است. تنفس در هوای آزادی است که امکان خلاقیت و خودشکوفایی را فراهم می‌کند. همانطور که گفتیم این نیازها زنجیروار به هم متصلند و نیاز به قدرت در چرخه نیاز به آزادی تعریف می‌شود. نیاز به آزادی گرایشی است برای استقلال. به اعتقاد گلاسار نیاز به آزادی پاسخی است در مقابل نیاز به قدرت دیگران به وجود آمده است تا تعادل برقرار شود. افرادی که نیاز آزادی در آنها شدید است تمایل دارند تمام کارهایی که انجام میدهند خودشان انتخاب کنند. از امر و نهی شدن به شدت متنفرند. آنها فارغ از اینکه دیگران موافق اند یا نه کار خودشان را می‌کنند. از ویژگی‌های دیگر نیاز به آزادی، تنوع طلبی و تمایل به تجربه‌های نو و جدید است. این افراد نمی‌توانند در یک شغل اداری سالها بمانند و کارهای تکراری بکنند. آنها از تکرار بیزارند. افرادی که نیاز به آزادی در آنها بسیار بالاست معمولاً در ازدواجشان دچار چالش میشوند مخصوصاً اگر همسرشان نیاز به قدرت بالایی داشته باشد. چرا که نفس

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

ازدواج محدود کننده است و آزادی هایی را از انسان میگیرد. کارآفرینان بزرگ همگی نیاز به آزادی بالایی دارند و از کار کردن برای دیگران متنفرند.

توصیف عمومی: من استقلال خود را دوست دارم. دوست دارم که کنترل جهت زندگی فردی و حرفهای خودم را در اختیار داشته باشم. یکی از مواردی که من در شغلم برای آن ارزش قائلم، آزادی است که از آن برخوردارم. من از افرادی که سعی در تغییر یا کنترل من را دارند آزرده خاطر می شوم و از آنها دوری می کنم. محیط هایی که سرشار از تغییر و نوآوری است برایم خشنودکننده و رضایت بخش است. من عاشق این هستم که به جاهای جدید و فضاهای باز بروم. برای اوقات تنهایی خود ارزش زیادی قائلم. برخی از زمان های با ارزشم را صرف انجام کارها در تنهایی می کنم. من این جمله که می گوید «متفاوت بیانیش» را دوست دارم. دوستان، اعضای خانواده و همکاران اعتقاد دارند که من انسانی منحصر به فردم و به من به خاطر این که به سادگی با نظرات معمول تغییر نمی کنم احترام می گذارند.

تعریف نیاز به آزادی: محدود و مجبور نبودن، احساس آزادی در اقدام و تصمیم گیری، مسافرت کردن، استقلال رأی و عمل داشتن، نظر و خواست خود را دنبال کردن، انتخاب های زیاد داشتن، خودمختاری، خلاقیت، اظهار نظر بدون ترس و واهمه نیاز به سرگرمی

نیاز به سرگرمی و تفریح نیز به عنوان یکی از نیازهای بنیادین بشر شناخته می شود. نیازی که منجر به تولید میلیون ها محصول و پیشرفت های عظیم در تکنولوژی شده تا بشر را سرگرم تر نگه دارد. تفریح نیازی است که میتوان به تنهایی یا با دیگران و در هر وقت و زمانی به آن پرداخت. افراد با نیاز به تفریح بالا اگر هر روز یا چند بار در هفته به این نیاز پاسخ نگویند احساس رضایت از زندگی ندارند و خیلی زود خسته میشوند. این نیاز از طرق مختلف ارضا می شود، بازی، دوچرخه سواری، فیلم دیدن، ماهیگیری، تماشای تلویزیون. اما مولفه ی مهم و جالب دیگری که گلاسرها به آن اشاره می کند یادگیری است. از نظر گلاسرها، یادگیری، تفریح، پاداش یادگیری است.

توصیف عمومی: در نظر من زندگی یک جشن است. من عاشق خندیدن و بازی کردنم. سعی می کنم که حس شوخ طبعی را در هر کاری که انجام می دهم وارد کنم و سعی می کنم که با این کار هر کار کسل کننده ای را لذت بخش کنم. عاشق کارهای ناگهانی هستم و گاهی به تکانش گری متهم می شوم. در پی خوش گذرانی هستم. غذا و نوشیدنی خوب، موسیقی عالی، هنر و نظایر آنها برایم بسیار ارزشمند است. بازی ها، جشن ها، مراسم و جشنواره های گوناگون را بسیار دوست دارم. حس شوخ طبعی خوبی دارم و دوست دارم که دیگران را بخندانم. به خاطر این که جسور و صمیمی هستم، دوستان، اعضای خانواده و همکاران دوست دارند در کنارشان باشم و از بودن من در جمع خود استقبال می کنند.

تعریف نیاز به تفریح: خنده، یادگیری، تنوع طلبی، پرداختن به تفریحات دلخواه، سرگرمی داشتن، بازی کردن، شوخ طبع بودن، شادی (گلاسرها، ویلیام، ۱۳۹۰)

چند نکته در باره ی نیازها

این نیازها جهانی هستند و در تمام انسان ها وجود دارند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شدت نیازها در ژن‌ها مشخص میشوند.

نیازها با هم همپوشانی دارند. بدین معنی که انجام برخی فعالیت‌ها می‌تواند همزمان چند نیاز را ارضا کند.

همانطور که گفتیم میزان شدت این نیازها در افراد متفاوت است. تاثیر بالا یا پایین بودن این نیاز را در رفتار افراد میتوان به وضوح مشاهده کرد. برای مثل احتیاط از نشانه‌های نیاز به بقاست. افرادی که شدت این نیاز در آنها بالاست عموماً محتاط هستند و ریسک‌پذیر نیستند. این افراد معمولاً بیشتر تمایل به پس‌انداز کردن دارند.

همه‌ی کشورها برای دفاع از تمامیت ارضی، محافظت از مرزها و حفظ استقلالش، نیاز به نیروی مقتدر دارد. نیروهای مسلح در کشورهای مختلف اغلب از دو بخش وظیفه و سازمانی تشکیل می‌شوند؛ بخش عمده‌ی نیروهای مسلح در ایران را سربازان وظیفه تشکیل می‌دهند، که توجه به سلامت جسمی و روحی و اجتماعی آنها از امور مهم هر دولت می‌باشد. سربازان پس از ورود به خدمت مقدس سربازی بر اساس نیازهای کشور و نیروهای مسلح به مناطق مختلفی اعزام و در آنجا ادامه‌ی وظیفه می‌دهند، بر همین اساس ممکن است سربازان بومی یک منطقه و یا غیر بومی باشند. هر چند ویلیام گلاسر به ژنتیکی بودن نیازهای لسانی معتقد بود اما این واقعیت وجود دارد که شرایط و محیط می‌تواند تاثیر به‌سزایی بر روی نیازهای اساسی افراد و میزان آن در افراد دارد.

پژوهشگران زیادی همواره به پژوهش بر روی نیازهای اساسی بر روی افراد و قشرهای مختلف پرداخته‌اند. در سال ۱۴۰۲، شیدا مرشدی و همکاران در پژوهشی با عنوان "بررسی نیازهای اساسی نظریه‌ی انتخاب ویلیام گلاسر روی معلمین استخدام رسمی و نیروهای آزاد" به بررسی نیازهای اساسی بر روی ۶۰ معلم شاغل رسمی و غیر رسمی پرداختند. داده‌های آن پژوهش نشان دادند که میانگین نیاز به قدرت و نیاز به آزادی در معلمین نیروی آزاد ۱،۵۷،۲ و ۴،۲ بیشتر از نیروهای رسمی است که شاید به دلیل استرس‌های شغلی، عدم ثبات و امنیت شغلی، و گزینش‌های مکرر نیروهای آزاد باشد. (مرشدی، شیدا و همکاران، ۱۴۰۲)

در سال ۱۴۰۲ شیوا فتحی در پژوهشی با عنوان "پیش‌بینی رضایت زناشویی با خلاء ارضای نیازهای اساسی در دانشجویان متأهل" به بررسی نیازهای اساسی بر روی ۱۲۰ نمونه پرداخت. نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که رضایت زناشویی توان پیش‌بینی خلاء ارضای نیازهای اساسی در دانشجویان متأهل را دارد، به طوری که خلاء ارضای نیاز به قدرت، بیشترین رابطه را با رضایت زناشویی داشت و بعد از آن به ترتیب خلاء ارضای نیاز به بقا، نیاز به عشق و تعلق، نیاز به تفریح و نیاز به آزادی قرار داشتند (فتحی، شیوا، ۱۴۰۲)

روش و یافته‌ها

هدف این پژوهش بررسی میزان نیازهای اساسی تیوری انتخاب ویلیام گلاسر بر روی سربازان بومی و غیر بومی در استان سیستان و بلوچستان، شهرستان خاش است. این پژوهش به صورت نیمه تجربی و از طریق پرسشنامه‌ی استاندارد ۲۵ پرسشی ویلیام گلاسر که توسط هلی صاحبی تهیه شده است مورد بررسی قرار گرفتند.

تعداد ۳۰ سرباز به صورت نمونه‌ی در دسترس به پرسشنامه‌ی نیازهای اساسی با لیکرت ۵ که به صورت فیزیکی در اختیار آنها قرار گرفته بود پاسخ دادند.

پاسخ‌ها بر اساس ضریب لیکرت ۵ از شماره‌ی یک تا پنج نمره‌گذاری شدند. (جدول شماره یک)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جدول شماره یک

بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم
۵	۴	۳	۲	۱

بر این اساس بیشترین امتیاز کسب شده برای هر نیاز ۲۵ و کمترین نمره ی کسب شده برای هر نیاز ۵ می باشد. تمامی داده ها جمع آوری و مرتب و نمره گذاری شدند. (جدول شماره ی ۲) و سپس توسط نرم افزار SPSS ویرایش ۲۶ مورد بررسی قرار گرفتند. (جدول شماره ی ۳)

جدول شماره ی ۲

آزمودنی	نیاز به آزادی	نیاز به قدرت	نیاز به عشق	نیاز به بقا	نیاز به تفریح	آزمودنی	نیاز به آزادی	نیاز به قدرت	نیاز به عشق	نیاز به بقا	نیاز به تفریح
۱	۵	۲	۵	۳	۵	۱	۴	۱	۴	۲	۴
۴	۴	۱	۴	۴	۴	۴	۵	۱	۳	۱	۵
۳	۳	۲	۳	۳	۳	۳	۱	۴	۴	۳	۵
۵	۴	۴	۴	۴	۵	۵	۳	۱	۳	۴	۴
۵	۴	۴	۴	۳	۳	۵	۵	۴	۱	۲	۱
مجموع	۲۲	۱۳	۱۶	۱۲	۱۹						
میانگین											
۲	۵	۵	۵	۵	۲	۲	۵	۵	۵	۵	۴
۵	۵	۲	۵	۵	۵	۵	۲	۵	۵	۲	۵
۴	۴	۵	۴	۵	۴	۴	۲	۴	۴	۲	۴
۲	۲	۲	۵	۵	۵	۵	۵	۳	۳	۳	۲
۵	۵	۵	۳	۴	۴	۵	۵	۴	۴	۳	۴
مجموع	۲۱	۱۹	۲۱	۲۱	۲۴						
۳	۴	۵	۴	۴	۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴
۳	۳	۴	۵	۵	۴	۴	۴	۵	۵	۴	۳
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
مجموع	۲۱	۱۹	۲۰	۲۰	۱۹						
۶	۵	۴	۵	۲	۴	۶	۴	۲	۵	۲	۴
۴	۴	۲	۴	۳	۵	۴	۳	۴	۴	۳	۴
۳	۳	۲	۳	۳	۵	۳	۳	۴	۴	۳	۳
۴	۴	۳	۳	۲	۳	۴	۴	۳	۳	۳	۴

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۲	۵	۵	۴	۵		۱	۲	۵	۴	۴	
۱۶	۲۱	۲۰	۱۶	۱۷		۱۸	۱۴	۲۱	۱۵	۲۰	مجموع
۴	۵	۵	۳	۵	۷	۵	۴	۵	۵	۵	۷
۳	۴	۴	۵	۴		۴	۲	۵	۳	۴	
۴	۵	۴	۵	۵		۴	۳	۴	۵	۳	
۳	۴	۳	۵	۵		۵	۵	۴	۳	۳	
۴	۴	۵	۳	۴		۵	۳	۴	۵	۵	
۱۸	۲۲	۲۱	۲۱	۲۳		۲۳	۱۷	۲۲	۲۱	۲۰	مجموع
۵	۵	۳	۵	۴	۸	۵	۴	۴	۵	۴	۸
۵	۳	۲	۴	۳		۳	۳	۴	۴	۵	
۵	۵	۴	۳	۴		۴	۲	۵	۵	۴	
۳	۳	۴	۴	۴		۵	۳	۳	۴	۳	
۲	۴	۴	۲	۵		۵	۴	۴	۴	۳	
۲۰	۲۰	۱۷	۱۸	۲۰		۲۲	۱۶	۲۰	۲۲	۱۹	مجموع
۴	۵	۳	۴	۳	۹	۴	۵	۴	۵	۴	۹
۵	۳	۴	۳	۵		۴	۴	۴	۳	۴	
۴	۵	۵	۵	۳		۴	۲	۳	۴	۳	
۴	۴	۵	۴	۳		۳	۳	۴	۳	۴	
۴	۲	۵	۵	۵		۲	۴	۵	۴	۴	
۲۱	۱۹	۲۲	۲۱	۱۹		۱۷	۱۸	۲۰	۱۹	۱۹	مجموع
۳	۴	۵	۳	۳	۱۰	۳	۴	۵	۴	۳	۱۰
۲	۴	۳	۴	۴		۴	۴	۳	۴	۲	
۳	۴	۵	۴	۴		۴	۳	۴	۳	۴	
۲	۵	۴	۴	۴		۴	۴	۴	۵	۳	
۵	۳	۵	۳	۵		۳	۵	۵	۳	۴	
۱۵	۲۰	۲۲	۱۸	۲۰		۱۸	۲۰	۲۱	۱۹	۱۶	مجموع
۵	۴	۴	۵	۴	۱۱	۴	۳	۵	۲	۵	۱۱
۳	۴	۴	۵	۵		۵	۳	۵	۱	۵	
۳	۳	۳	۴	۱		۵	۳	۳	۲	۴	
۴	۴	۵	۴	۱		۴	۴	۵	۴	۴	
۳	۴	۳	۴	۵		۳	۴	۴	۴	۵	
۱۸	۱۹	۱۹	۲۲	۱۶		۲۱	۱۷	۲۲	۱۳	۲۳	مجموع
۴	۵	۵	۴	۵	۱۲	۴	۳	۵	۵	۵	۱۲
۲	۴	۴	۵	۴		۳	۲	۳	۲	۴	
۳	۵	۳	۵	۳		۴	۲	۳	۵	۴	
۴	۴	۱	۴	۵		۵	۵	۵	۲	۵	
۴	۴	۵	۴	۴		۴	۳	۳	۵	۵	
۱۷	۲۲	۱۸	۲۲	۲۱		۲۰	۱۵	۱۹	۱۹	۲۳	مجموع
۵	۵	۵	۵	۴	۱۳	۵	۴	۴	۵	۴	۱۳
۳	۲	۵	۵	۵		۴	۵	۳	۴	۵	
۲	۵	۳	۴	۴		۴	۴	۳	۵	۴	
۴	۴	۲	۴	۴		۵	۴	۴	۴	۵	
۳	۵	۵	۳	۵		۵	۴	۵	۴	۵	
۱۷	۲۱	۲۰	۲۱	۲۲		۲۳	۲۱	۱۹	۲۲	۲۳	مجموع
۳	۵	۳	۵	۳	۱۴	۴	۴	۴	۵	۴	۱۴
۴	۳	۳	۴	۴		۵	۴	۵	۳	۴	
۴	۵	۴	۲	۵		۳	۴	۴	۴	۵	
۲	۴	۴	۵	۴		۳	۳	۵	۳	۴	
۲	۳	۵	۴	۱		۴	۵	۵	۴	۴	
۱۵	۲۰	۱۹	۲۰	۱۷		۱۹	۲۰	۲۳	۱۹	۲۱	مجموع
۴	۵	۵	۴	۴	۱۵	۳	۲	۵	۴	۵	۱۵
۳	۵	۵	۳	۴		۴	۱	۴	۵	۴	
۳	۵	۴	۴	۵		۴	۳	۵	۳	۴	

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

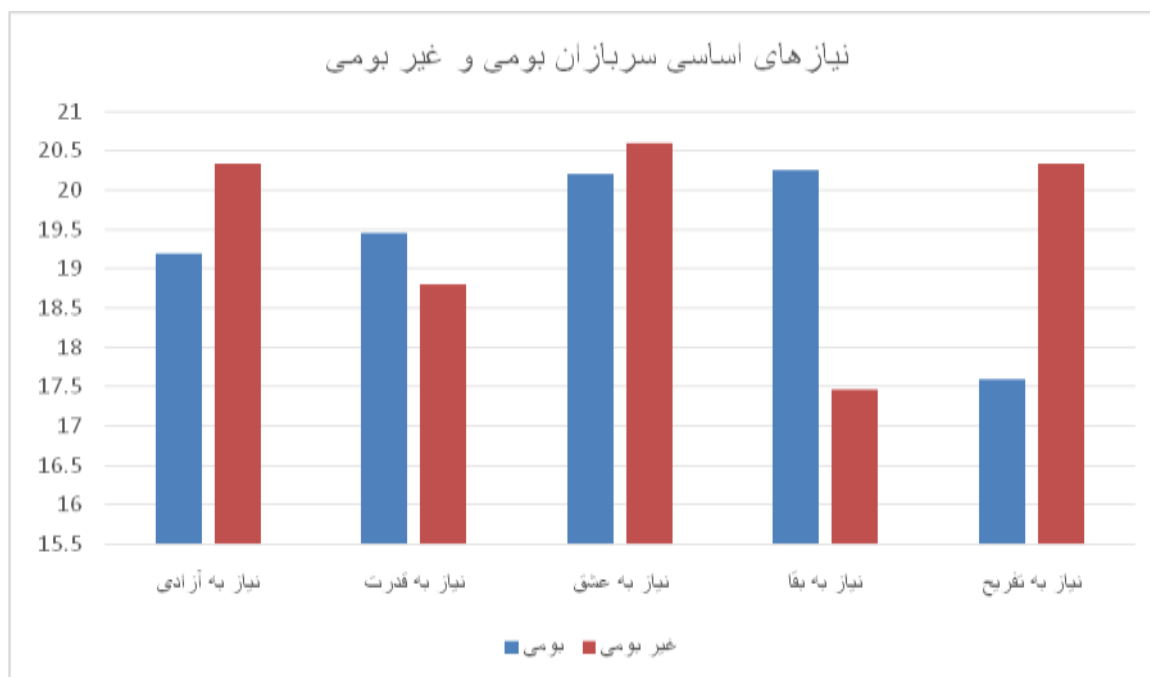
۴	۴	۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۴	
۵	۴	۵	۵	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۲	
۱۹	۲۳	۲۲	۱۹	۲۱	۱۹	۱۵	۲۲	۲۱	۲۱	۱۹	مجموع
۲۶۴	۳۰۴	۳۰۳	۲۹۹	۲۸۸	۳۰۵	۲۶۲	۳۰۹	۲۸۲	۳۰۵	مجموع کل	

جدول شماره ۳

آزمودنی	نیاز به آزادی	نیاز به قدرت	نیاز به عشق	نیاز به بقا	نیاز به تفریح	آزمودنی	نیاز به آزادی	نیاز به قدرت	نیاز به عشق	نیاز به بقا	نیاز به تفریح
۱	۲۲	۱۳	۱۶	۱۲	۱۹	۱	۱۹	۱۲	۱۶	۱۳	۲۰
۲	۲۱	۱۹	۲۱	۱۷	۲۴	۲	۲۴	۱۷	۲۱	۲۱	۱۸
۳	۱۹	۲۲	۲۲	۲۱	۲۴	۳	۲۴	۲۱	۲۲	۲۲	۱۵
۴	۱۹	۱۹	۲۱	۱۸	۱۹	۴	۱۹	۱۸	۲۱	۱۹	۱۳
۵	۲۱	۱۹	۲۰	۲۱	۱۹	۵	۱۹	۲۱	۲۰	۱۹	۲۲
۶	۲۰	۱۵	۲۱	۱۴	۱۸	۶	۱۸	۱۴	۲۱	۱۵	۱۶
۷	۲۰	۲۱	۲۲	۱۷	۲۳	۷	۲۳	۱۷	۲۲	۲۱	۱۸
۸	۱۹	۲۲	۲۰	۱۶	۲۲	۸	۲۲	۱۶	۲۰	۲۲	۲۰
۹	۱۹	۱۹	۲۱	۱۸	۱۷	۹	۱۷	۱۸	۲۰	۱۹	۲۱
۱۰	۱۶	۱۹	۲۱	۲۰	۱۸	۱۰	۱۸	۲۰	۲۱	۱۹	۱۵
۱۱	۲۳	۱۳	۲۲	۱۷	۲۱	۱۱	۲۱	۱۷	۲۲	۱۳	۱۸
۱۲	۲۳	۱۹	۲۲	۱۵	۲۰	۱۲	۲۰	۱۵	۱۹	۱۹	۱۷
۱۳	۲۳	۲۲	۲۱	۲۱	۲۳	۱۳	۲۳	۲۱	۱۹	۲۲	۱۷
۱۴	۲۱	۱۹	۲۳	۲۰	۱۹	۱۴	۱۹	۲۰	۲۳	۱۹	۱۵
۱۵	۱۹	۲۱	۲۲	۱۵	۱۹	۱۵	۱۹	۱۵	۲۲	۲۱	۱۹
۲۶۴	۳۰۴	۳۰۳	۲۹۹	۲۸۸	۳۰۵	مجموع	۳۰۵	۲۶۲	۳۰۹	۲۸۲	۳۰۵
۱۷,۶۰	۲۰,۲۶	۲۰,۲۰	۱۹,۴۶	۱۹,۲۰	۲۰,۳۳	میانگین	۲۰,۳۳	۱۷,۴۶	۲۰,۶۰	۱۸,۸۰	۲۰,۳۳
۳,۵۲	۴,۰۵	۴,۰۴	۳,۸۹	۳,۸۴	۴,۰۶		۴,۰۶	۳,۴۹	۴,۱۲	۳,۷۶	۴,۰۶
۲,۵۲	۱,۷۵	۲,۶۵	۲,۰۳	۲,۸۵	۲,۳۱		۲,۳۱	۲,۷۷	۱,۷۲	۲,۹۵	۱,۹۵
											انحراف استاندارد

بحث و نتیجه گیری

با توجه به داده های آماری به دست آمده در این پژوهش تعداد ۳۰ سرباز با میانگین سنی در دو گروه بومی و غیر بومی به پرسشنامه ی استاندارد ۲۵ پرسشی پاسخ دادند. پایایی این پرسشنامه بر اساس آلفای کرونباخ در این پژوهش ۰,۵۶۴ می باشد که نمایانگر روایی این پرسشنامه است. داده ها در نمودار شماره ی یک به صورت خلاصه آورده شده است. این پرسشنامه از ۲۵ آیتم تشکیل شده است، به طوریکه هریک از نیازهای اساسی پنجگانه، پنج آیتم را به خود اختصاص می دهد. هریک از آیتم ها به صورت لیکرت ۵ درجه ای نمره گذاری می شود. نحوه ی نمره گذاری هریک از نیازها به این صورت است که مجموع نمرات آزمودنی در آیتم های مربوط به هر نیاز، محاسبه و به عدد ۵ تقسیم می گردد. هرچه نمره مربوط به یک نیاز، به عدد ۱ نزدیک تر باشد، نشانگر شدت بالای آن نیاز بوده و هرچه این نمره به عدد ۴ نزدیک تر باشد، نشانگر شدت پایین آن نیاز می باشد (وزیری، مزده، ۱۳۹۴).

نتیجه گیری

همه ی موجودات زنده دارای نیازهایی هستند بر اساس نظریه ی انتخاب ویلیام گلاسر همه ی انسانها دارای ۵ نیاز اساسی هستند که به صورت ژنتیکی در هر فرد وجود دارد زمانی انسان ها از انتخاب خود راضی و خشنود هستند که بتوانند یک یا چند نیاز اساسی خود را ارضا کنند. تمام موجودات زنده به لحاظ ژنتیکی طوری برنامه ریزی شده اند که برای زنده ماندن تلاش کنند و میل به بقا در اولویت ترین نیاز هر انسانی است که بقیه ی نیازها را در زیر مجموعه ی خود دارد. سربازان به عنوان ستون اصلی تامین کننده ی امنیت ارضی هر کشوری هستند و نیازهای اساسی آنها و تامین این نیازها جز وظایف هر دولتی است. اگر نیازهای اساسی سربازان و نیروهای نظامی مرزی هر کشوری به درستی برآورده شود آنها میتوانند به بهترین شکل ممکن به وظایف خود عمل کرده و باعث پیشرفت و ترقی کشور و ملتشان باشند. نتایج این پژوهش نشان دادند که شدت نیاز به تفریح در سربازان بومی بیشتر از سایر نیازها است چرا که این سربازان با قشر دیگری که از کلان شهرها به این مناطق آمده اند رو به رو شده و چون خودشان در مناطق محروم زندگی کرده اند اکنون با دیدن این سربازان این نیاز را در خود بیشتر احساس میکنند. شایسته تر است تا تامین کنندگان نیازهای سربازان سعی کنند. امکانات تفریحی و رفاهی بیشتری در اختیار این قشر قرار دهند و یا برای تامین سربازان این مناطق بیشتر از سربازان بومی استفاده کنند و از آنجا که شدت نیاز به بقا در سربازان غیر بومی در این مناطق بیشتر دیده شده این دسته از سربازان کم تر خطر میکنند و بیشتر محتاطانه عمل میکنند که همین مساله باعث میشود تا نتوانند به وظیفه ی خود عمل کنند. نتایج این پژوهش به بزرگان و تصمیم گیرندگان کمک میکند تا بتوانند تامین کننده ی این نیازها به هر نحو ممکن باشند. تیم پژوهش پیشنهاد میکند این پژوهش در گروه های بزرگ تر و در تمام نقاط مرزی انجام گیرد تا بتوان به درستی به نتایج آن استناد کرد.

تقدیر و تشکر

تیم تحقیق از کلیه ی پرسنل تیپ ۲۸۸ زرهی ارتش خاش که در این پژوهش ما را یاری کردند تا به بهبود عملکرد در میهن عزیزمان خدمت کنیم تشکر میکند.

منابع

فتحی، شیوا، ۱۴۰۲، پیش بینی رضایت زناشویی با خلاء ارضای نیازهای اساسی در دانشجویان متأهل، سومین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و فرهنگی، همدان، ۱۷۷۱۰۳۴، <https://civilica.com/doc/1771034>

گالسر، ویلیام. (۱۳۸۵). تئوری انتخاب. ترجمه نورالدین رحمانیان. تهران: انتشارات آشتیان.

گلسر، و. (۱۳۹۰). تئوری انتخاب (روانشناسی نوین آزادی و اختیار). ترجمه علی صاحبی. تهران: نشر سایه سخن. Glasser, W. (۱۹۹۵). *Staying together*. NewYork, Harper Perennial.

مرشدی، شیدا و داغباشی، فاطمه و خورشیدی، سعیده و مرشدی، نوشین، ۱۴۰۲، بررسی نیازهای اساسی نظریه ی انتخاب ویلیام گلاسر روی معلمان استخدام رسمی و نیروهای آزاد، هشتمین کنفرانس بین المللی مطالعات میان رشته ای علوم انسانی و اسلامی ایران، تهران، ۱۷۸۸۲۵۰، <https://civilica.com/doc/1788250>

وزیری مزده. (۱۳۹۴). پیش بینی رضایت زناشویی زوج‌ها براساس نیازهای اساسی آن‌ها. رویش روانشناسی. ۴ (۳): ۸۷-۹۶.